

สรุปผลการประชุม

คณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนว่าด้วยแผนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง
ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการหมายเลข ๒๑๕-๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๓

ในคราวประชุมคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนว่าด้วยแผนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง
วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้พิจารณา รายงานสรุปผลการสัมมนาโครงการ “การให้การศึกษา
เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” (แก้ไขปรับปรุงตามมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่
๓๐) สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

ตามที่คณะกรรมการได้จัดโครงการสัมมนานำร่องกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายใน
สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน ๙ โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมนาคนาวาอุปถัมภ์, โรงเรียนมัธยม
ประชานิเวศน์, โรงเรียนวิชูทิศ, โรงเรียนบ้านบางกะปิ, โรงเรียนแก่นทองอุปถัมภ์, โรงเรียนมัธยมปทุมมาวาส,
โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์, โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม และโรงเรียนนาหลวง กลุ่มเป้าหมายโรงเรียนละ
๑๐๐ คน

ขั้นตอนการดำเนินโครงการแบ่งเป็น ๒ ภาค ได้แก่ ภาคเช้า เป็นการบรรยายหัวข้อ “พลเมือง
วิถีประชาธิปไตย” และ “สิทธิขั้นพื้นฐานของประชาธิปไตย” พร้อมกับกิจกรรมกลุ่มปฏิบัติการ เช่น ลักษณะ
พลเมืองที่พึงประสงค์ในทัศนะของนักเรียน และการแสดงความคิดเห็นจากการชมภาพยนตร์สั้น ภาคบ่าย เป็นการ
อภิปรายและจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ หัวข้อ “ชีวิตกับการเมือง” “การเลือกตั้ง” จากนั้นประเมินผลสัมฤทธิ์การ
ดำเนินกิจกรรมทั้งหมดด้วยวิธีการสะท้อนความเห็น

ผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการสัมมนาในภาพรวมสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ภาคเช้า จากการดำเนินกิจกรรมแบ่งกลุ่มนักเรียนระดมความเห็นเรื่อง “ลักษณะของพลเมืองที่
พึงประสงค์” สรุปคำสำคัญได้แก่ ๑. รักประชาธิปไตย ๒. มีคุณธรรม ๓. ซื่อสัตย์ ๔. มีน้ำใจ ๕. มีจิตสาธารณะ
เป็นต้น ถัดมาการระดมความคิดเห็นเรื่อง “พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ปรากฏคำสำคัญคือ การเคารพ
ผู้อื่น ความเสมอภาค ส่วนการชมภาพยนตร์สั้น สรุปความคิดเห็นที่ได้รับจากการชมภาพยนตร์ ได้แก่ ความเป็น
ผู้นำ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วม

ภาคบ่าย กิจกรรมประเด็นคำถาม-ตอบกับนักเรียน หัวข้อ กิจวัตรประจำวันของเราที่มี
ความสัมพันธ์กับการเมือง ที่เห็นได้ชัดคือ ภาษีมูลค่าเพิ่มสินค้าและบริการที่รัฐจัดเก็บจากผู้บริโภค ดังนั้น
ประชาชนทุกคนจึงเกี่ยวข้องกับการเมืองและมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งเป็นสิทธิและเสรีภาพที่พึงมีของ
ประชาชน และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม การทุจริต และการศึกษา คำตอบสำคัญได้แก่

๑. สภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน เช่น ยางราคาต่ำ สินค้าราคาแพง คนเลิกงาน
๒. สภาพสังคมในปัจจุบัน เช่น สังคมขุนวย ความขัดแย้งในสังคม การไม่รับฟังเหตุผลของกันและกัน
๓. การทุจริตในปัจจุบัน เช่น มีการคอร์รัปชัน การซื้อเสียง
๔. ระบบการศึกษา เช่น เด็กไม่สนใจการเรียน เด็กยากจนไม่ได้รับการศึกษา เด็กขาดความรู้รอบตัว

จึงสรุปได้ว่าการเมืองมีความสัมพันธ์กับทุกคนในสังคมโดยกล่าวได้ว่า “ชีวิตคือการเมือง” และ “การเมืองคือชีวิต”

ผลการประเมินก่อนและหลังการสัมมนา โดยใช้คำถามชุดเดียวกันทั้งก่อนการสัมมนาและหลังการสัมมนา ซึ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยคะแนนค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นภายหลังการเข้าร่วมสัมมนา โดยผลการสัมมนาดังกล่าวได้ปรับปรุงแก้ไขตามมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ ที่ผ่านมาโดยมีการปรับเปลี่ยนตารางผลการประเมินจากผลต่างคิดเป็นร้อยละเปลี่ยนเป็นผลต่างค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้เห็นผลต่างระหว่างคะแนนก่อนการสัมมนาและคะแนนหลังการสัมมนาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ อนุกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการสัมมนาดังกล่าว ดังนี้

๑. ข้อจำกัดด้านเวลา เนื่องจากมีกิจกรรมมากระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมจึงไม่เพียงพอ และจำนวนกลุ่มเป้าหมายมากเกินไป ทำให้ไม่ได้ตัวชี้วัดจากการทำกิจกรรม

๒. การประเมินผลก่อน-หลังการสัมมนาโดยแบบทดสอบเห็นได้ชัดเจนว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามยังไม่สามารถสร้างทักษะ ทศนคติ และพฤติกรรมของนักเรียนได้ สิ่งสำคัญต้องให้ครูเป็นผู้ปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองให้กับนักเรียน

๓. แบบทดสอบประเมินผลการสัมมนาควรเป็นแบบอัตนัย เพื่อสะท้อนมุมมอง ความคิด การวิเคราะห์ ของนักเรียน

๔. นอกจากผลการประเมินกิจกรรม และผลการประเมินแบบทดสอบก่อน-หลังการสัมมนา ควรเน้นถึงข้อค้นพบที่ได้รับ ข้อเสนอแนะและการนำผลการสัมมนาไปใช้ประโยชน์ต่อไป

นอกจากนี้ในส่วนของเอกสารตารางเปรียบเทียบความคิดเห็นกรณีการศึกษาพลเมืองของไทยกับต่างประเทศ จากเอกสาร “วัยใสใจสะอาด” ตามบทสรุปของผู้บริหาร ในข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง มีเนื้อหาตรงกับแผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ๑๔ ข้อ หัวข้อที่ต่างกันคือ การจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนความรู้กับการที่ผ่านการเรียนรู้ กิจกรรมความเป็นพลเมือง และการส่งเสริมกิจกรรมให้ความรู้แก่ครอบครัวและผู้ปกครอง ทั้งนี้ควรนำทั้งสองหัวข้อมาบรรจุให้ครบถ้วน

นางสาวธิดิตา ทองสวัสดิ์

วิทยากร ชำนาญการ

ผู้สรุปผลการประชุม

.....ตรวจ